

Nụ Cười Chua Xót

Trang Vân

Tháng trước, gia đình gọi tôi về, để lưu lại những khoảnh khắc kỉ niệm trong một buổi gia đình phát quà từ thiện, nhưng tôi đã không về, nói thật. Sự từ chối này không phải vì tôi không sắp xếp được thời gian, mà vì trong sâu thẳm tâm hồn mình. Tôi không muốn trở về.

Nhìn những hình ảnh được chia sẻ từ buổi lễ, tôi thấy gia đình tôi trang trọng đứng trên sân khấu với bài phát biểu vang lên, thắm đẫm những lời lẽ cao đẹp như: "*tinh thần tương thân tương ái*" "*tấm lòng bác ái bao la*", hay như lời ca dao quen thuộc "*lá lành đùm lá rách*". Những thông điệp này, chắc chắn, đã chạm đến trái tim của nhiều người có mặt ngày hôm đó, gieo vào lòng họ những hạt mầm của lòng nhân ái và sự sẻ chia. Tuy nhiên, đối với tôi, một người đã từng trải nghiệm sự đối lập giữa lời nói và hành động trong chính gia đình mình, những lời lẽ ấy lại khơi dậy một cảm xúc trái ngược, nó khiến tôi chợt bật lên một tràng cười. Đó không phải là tràng cười của niềm vui hay sự đồng cảm, mà là một tràng cười đầy chua xót, ngậm ngùi. Cảm giác như tôi đang chứng kiến một vở kịch bi hài với những lời thoại đầy hoa mỹ trau chuốt, với tôi, những lời hoa mỹ trau chuốt kia chúng thật sự trống rỗng, bởi thiếu vắng đi sự chân thành cốt lõi.

"Anh em như thể tay chân

Rách lành đùm bọc dở hay đỡ đần"

Chắc hẳn trong mỗi chúng ta ai cũng đều thuộc nằm lòng câu ca dao đó, câu ca dao như thể đã ăn sâu vào tiềm thức của mỗi người Việt Nam từ thuở ấu thơ. Đó không chỉ là một bài dạy ta về sự gắn bó máu mủ thiêng liêng, mà còn là lời nhắc nhở về một bổn phận không thể chối bỏ giữa những người cùng chung dòng máu. Anh em ruột thịt, xét về bản chất, như thể là một phần không thể tách rời của nhau, giống như tay và chân cấu thành nên một cơ thể sống. Khi một bộ phận gặp khó khăn, bộ phận kia có trách nhiệm nâng đỡ, bù đắp và che chở. Đó là một bài học đạo lý sâu sắc, là nền tảng vững chắc cho sự gắn kết và duy trì hạnh phúc gia đình mà ông cha ta đã dày công vun đắp qua bao thế hệ, tiếc thay trong thực tế có mấy ai làm theo lời răn dạy đó, và gia đình tôi cũng không ngoại lệ.

Tôi có ba chị em, cùng chung một dòng máu, cùng cha mẹ sinh ra, tình cảm gắn bó sâu sắc thế nhưng sự sẻ chia và thấu hiểu dường như chưa bao giờ thực sự có cơ hội được nảy nở. Có lẽ, một trong những nguyên nhân sâu xa dẫn đến tình trạng này là do bởi từ thuở ấu thơ, chị em tôi thiếu vắng tình thương, sự dạy dỗ trọn vẹn từ cha mẹ. Sự thiếu vắng này đã để lại một khoảng trống lớn, một vết nứt âm ỉ trong tâm hồn và đời sống tinh thần của chúng tôi. Nó khiến cho tình chị em ruột thịt chúng tôi, vốn dĩ cần được vun đắp từng ngày bằng sự quan tâm, chia sẻ và thấu cảm, lại chưa bao giờ được trọn vẹn.

Lớn lên trong sự thiếu thốn tình thương ấy, với tôi, những tổn thương dường như càng thêm sâu sắc trong tâm khảm khi tôi lại là đứa chịu nhiều thiệt thòi và bất hạnh hơn cả trong ba chị em. Còn nhớ những tháng ngày cuộc đời tôi chìm trong giông tố, những ngày tháng biến cố không ngừng ập đến cuộc đời mình. Trong những lúc khó khăn ấy, tôi tìm về "Nhà Minh", nơi mà theo lẽ thường tình, phải là mái ấm duy nhất tràn đầy sự chở che yêu thương, nơi nương tựa vững chắc cho tâm hồn tôi. Nhưng không. Những ngày tháng ấy, sống dưới mái nhà mình, tôi cảm nhận rõ rệt sự cô độc và lạnh lẽo đến tận cùng tâm hồn tôi. Những ngày tháng ấy, nước mắt tôi đã phải chan cơm, những ngày tháng ấy tôi đã gặm nhấm nỗi buồn và sự tủi thân đến cùng cực ngay trong chính ngôi nhà thân thuộc của mình. Cứ thế, suốt ba năm trời, tôi sống trong sự cô độc. Một cuộc sống chìm trong sự im lặng của nỗi đau và những giọt nước mắt không lời. Cho đến một ngày, một câu chuyện oan ức xảy ra, như giọt nước tràn ly, đã thôi thúc tôi quyết định thay đổi cuộc đời mình: rời bỏ nơi mà tôi từng gọi là "nhà mình", để bước ra thế giới bên ngoài, tìm kiếm một cuộc sống mới.

Mười năm đã trôi qua kể từ ngày định mệnh ấy. Thành thật mà nói, trên hành trình mưu sinh nơi xứ người, tôi vẫn đang "phiêu bạt", không có một điểm tựa vững chắc hay một "chỗ về" đúng nghĩa. Thế nhưng, điều kỳ lạ là, tôi lại cảm thấy mình thực sự hài lòng và thanh thản với cuộc sống hiện tại. Thậm chí, khi sống giữa những "*người dung nước lã*", tôi lại cảm thấy tâm hồn mình nhẹ nhàng hơn rất nhiều, như thể gánh nặng vô hình của những kỳ vọng, những mâu thuẫn và sự tổn thương đã được trút bỏ hoàn toàn. Mười năm trôi qua, tình cảm giữa tôi và các em dường như vẫn giữ nguyên trạng thái ban đầu. Tính cách của các em tôi vẫn cứ thế, không có dấu hiệu nào cho thấy chúng có sự thấu hiểu hay thay đổi tích cực. Điều này càng khiến tôi suy ngẫm sâu

sắc hơn về câu nói đầy thấm thía của nhà văn Nguyễn Ngọc Tư, một câu nói như chạm đến tận cùng nỗi lòng tôi: "*Có phải không, khi họ không yêu thương máu thịt của mình, sao yêu được những người đứng chỉ ngang qua cuộc đời này, như ta như bạn? Cái gọi là tình yêu có phải tình yêu?*"

Đúng vậy. Máu mủ ruột rà là thứ tình cảm thiêng liêng, là sợi dây kết nối tự nhiên và bền chặt nhất. Vậy mà họ còn không biết trân trọng và yêu thương nhau, thì làm sao có thể kỳ vọng họ dành tình yêu thương chân thành, trọn vẹn cho những người "*dung nước lã*", những người chỉ đơn thuần lướt qua cuộc đời họ? Phải chăng những hành động "*thiện nguyện*" được phô trương rầm rộ cùng với những lời lẽ hoa mỹ, thực chất chỉ là cách để họ khoác lên mình một chiếc áo hào nhoáng, tô vẽ thêm cho tên tuổi, tìm kiếm chút hư danh ảo huyền và sự ca tụng phù phiếm từ thế giới bên ngoài.

Dù có thể đã muộn màng, nhưng tôi vẫn mong rằng một ngày gần đây, các em tôi sẽ thức tỉnh, sẽ nhận ra giá trị thực sự, giá trị cốt lõi của tình cảm gia đình. Rằng sự gắn kết bền chặt, tình yêu thương ruột thịt chân thành và sự sẻ chia không toan tính mới chính là tài sản vô giá nhất, là nền tảng vững chắc nhất để xây dựng nên một cuộc đời ý nghĩa, một cuộc đời đáng sống, vượt xa mọi danh vọng phù phiếm hay những hào nhoáng bề ngoài.

Trong hành trình phiêu bạt mười năm qua, tôi đã học được cách tự mình chữa lành những tổn thương cũ, học cách yêu thương và chăm sóc bản thân. Đôi khi nụ cười chua xót vẫn còn đọng lại, nhưng nó không còn là biểu hiện của nỗi đau hay sự tuyệt vọng, mà trở thành một lời nhắc nhở trong tôi, về hành trình tìm lại chính tôi. Vâng, tôi đã tìm thấy sự bình yên trong sự cô độc, tìm thấy niềm vui trong những điều giản dị, và quan trọng hơn cả, tôi đã tìm thấy những mối quan hệ chân thành, những người bạn tri kỷ ở nơi xứ người, những người không liên quan đến dòng máu của tôi, nhưng lại dành cho tôi tình yêu, sự quan tâm và sự ấm áp mà tôi đã thiếu vắng suốt thời thơ ấu và cả tuổi trẻ. Đó là bài học quý giá nhất mà cuộc đời đã ban tặng cho tôi.

Trang Vân.